

K-meddelelse nr. 47

26. november 2021

Om brugen af "fleksible tilbud" i folkeskolen

Klagenævnet for Specialundervisning ser en tendens til, at flere kommuner på forskellig vis arbejder på at finde mere fleksible løsninger, som giver mulighed for at etablere specialundervisningstilbud tæt på det almene miljø, men uden for den kategorisering af specialundervisningstilbud, som er beskrevet i folkeskoleloven.

Meddelelse:

Undervisning af elever på et lille hold – på fuld tid eller i den overvejende del af undervisningstiden – er ikke i overensstemmelse med principperne om klassedannelse og efter omstændighederne også i strid med reglerne om holddannelse, med mindre tilbuddet er kategoriseret som en specialklasse.

Det fremgår af folkeskolelovens § 3, stk. 2, at børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, skal tilbydes specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i specialklasser og specialskoler eller som støtte i den almindelige klasse i mindst 9 undervisningstimer ugentlig.

Efter folkeskolelovgivningen skal elever, der gives specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, således være knyttet til enten en almindelig klasse eller en specialklasse, som kan være placeret på en almindelig folkeskole eller på en specialskole.

Regler for organisering af specialundervisning og specialpædagogisk bistand

Det fremgår af bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning § 9, at specialpædagogisk bistand kan gives på følgende måder:

- 1) Eleven bevarer tilhørsforholdet til den almindelige klasse og deltager i den almindelige undervisning.

2) Elevens tilhørsforhold til den almindelige klasse ophører, idet hele undervisningen gives i en specialklasse, der er placeret på en almindelig folkeskole, på en specialskole eller på et regionalt undervisningstilbud.

3) Eleven har et tilhørsforhold til en specialklasse, men modtager også undervisning i en almindelig klasse.

Reglerne om holddannelse

Det følger af folkeskolelovens § 25 og § 25a, at elever undervises i en klasse, og at det skal tilstræbes, at den enkelte klasse kan bevares samlet på de følgende klassetrin i grundskolen.

Klassen og klassefællesskabet (i betydningen af en fast afgrænset gruppe af elever) skal udgøre en fast base for elevernes undervisning og trivsel. Eleverne i en klasse undervises samlet, når klassens elever arbejder under fælles ledelse frem mod fælles undervisningsmål.

Der er mulighed for at organisere undervisningen i hold inden for den enkelte klasse eller på tværs af klasser og klassetrin under visse betingelser og i et nærmere afgrænset omfang.

Eleverne på 0.-3. klassetrin skal undervises i deres klasse i mindst halvdelen af undervisningstiden i folkeskolens fag og obligatoriske emner. Opgørelsen af undervisningen i klassen henholdsvis i hold beregnes som et gennemsnit over den samlede undervisningstid i fag og emner over et helt skoleår, jf. § 25 a, stk. 5, 1. pkt.

Eleverne på 4.-10. klassetrin skal i væsentligt omfang undervises i fag og emner med udgangspunkt i klassen. Vurderingen af, hvad der lever op til kravet om »i væsentligt omfang«, angår den samlede undervisningstid, mens kravet om, at undervisningen skal foregå med udgangspunkt i klassen, gælder i et vist omfang for alle fag, jf. § 25 a, stk. 5, 2. pkt.

Holddannelse i børnehaveklassen og på 1.-6. klassetrin, som foretages på baggrund af en løbende evaluering, kan tidligst ske efter skoleårets begyndelse og kun omfatte dele af det enkelte fags stofområder samt kun ske for kortere kurser.

Holddannelse på 7.-10. klassetrin, som foretages på baggrund af en løbende evaluering, kan ikke fastlægges på forhånd for et helt skoleår ad gangen, jf. § 25 a, stk. 3 og 4.

Der er ikke selvstændig klageadgang til klagenævnet for så vidt angår skoleleders beslutninger om holddannelse efter folkeskolelovens § 25 a, jf. § 51, stk. 3-5 og 8-9, om klageadgangen i sager om specialundervisning.

Lovgrundlag, anvendte bestemmelser m.v.

Bekendtgørelse af lov om folkeskolen (LBK nr. 1887 af 1. oktober 2021)

- § 3, stk. 2, § 25, stk. 2, § 25a, stk. 1-5 og § 51, stk. 3-5 og 8-9

Bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (BEK nr. 693 af 20. juni 2014)

- § 9, nr. 1-3